

**ДЕКАН И НАСТАВНО И НАУЧНО ВЕЋЕ
МАШИНСКОГ ФАКУЛТЕТА**

Београд

Предмет: *Закон, Статут, Правилници и листе часописа: критеријуми и услови за избор наставника и сарадника*

Поштовани

господине декане професоре др Недељковићу и
сви чланови Наставног и научног већа

Обраћам вам се као носилац две (инжењерске и докторске) дипломе овог Факултета, као његов некадашњи наставник, некадашњи шеф једне његове Катедре, једног ЈУР-а и Завода, и као некадашњи председник његовог Савета.

Молим вас да размотрите ово што следи, заузмете став и да га, какав год буде, доследно, равноправно и непристрасно примењујете према свим својим стручним комисијама за избор наставника и сарадника и према свим кандидатима.

На ово обраћање ме наводе нови прилаз овог Факултета избору наставника и сарадника, процес разматрања новог закона о високом школству који је предложила Влада Републике Србије и важећи општи акти Републике и Факултета: *Закон о универзитету* [1], *Статут* [2], *Правила Стручног већа за машинске, саобраћајне и организационе науке за давање сагласности за избор у звања наставника и сарадника* [3], *Правилник о стицању звања наставника, сарадника и истраживача* [4], *Списак часописа у Journal Citation Report* [5], *Списак усвојених часописа ван СЦИ листе* [6]. Усвојене листе [5] и [6] су, како сам обавештен, затворене. Други повод за ово обраћање је текући приговор једном реферату у коме се кандидат предлаже за редовног професора. У приговору се позива на формално - количински прилаз оцени доприноса кандидата на основу Правилника [4] строго ограниченом само часописима наведеним у листама [5], [6] или као поглавља у књигама реномираних међународних издавача и њиховим збирним бројем три [4] у прелазном период за ванредне професоре који су у том звању у време ступања на снагу критеријума (иначе, збирним бројем пет само према [4]). Опште ограничење по Правилнику [3] је збирни број три. Пажљиво сам све размотрио.

Слободан сам да вас замолим да се размотре на седници Наставног и научног већа следећи

ПРЕДЛОЗИ

1. да листе часописа које уважавате буду отворене (а не затворене),
2. да те листе допуните часописима које наводим у Образложењу,
3. да водеће домаће научне и стручне часописе вреднујете како заслужују,
4. да, у складу с претходним, поштујете и вреднујете свој часопис *Саопштења Машинског Факултета у Београду* како заслужује, и да радови објављени у њему буду обавезно

објављени на Србском/српском језику (што значи и на србској/српској ћирилици) и на једном светском језику (а не само на једном светском језику као сада),

5. да оцену рада, који није објављен ни у једном часопису с тих листи, а коју вам износи ваша Стручна комисија, вреднујете ништа мање него што вреднујете оцене рецензената и уредничких одбора часописа с листи [5] и [6], осим у случају да се пруже докази да је оцена Комисије суштински погрешна, што треба да важи и за рад објављен у часопису с листе [5] или [6],
6. да се суштинско - квалитативној оцени рада и радова кандидата, које утврди Стручна комисија, не даје мањи, већ већи значај, него формалној - количинској (квантитативној) оцени,
7. да се садашњи правилници [3] и [4] о избору сарадника и наставника ставе ван снаге док се не ускладе са Законом [1], Статутом [2] и међусобно,
8. да се у нови Закон уведе обавеза да сваки редовни професор подноси, након истека пет година од његовог избора или од претходног извештавања, извештај о свом раду у току тих пет година. Наставно и научно веће факултета оцењује само позитивно (задовољава) или негативно (не задовољава) његов петогодишњи рад. Позитивна оцена му омогућава да даље настави да ради као редовни професор. Негативна оцена повлачи аутоматски отказ - прекид радног односа и расписивање конкурса на који он нема право да се пријави. Та одредба треба да ступи у дејство по истеку пет година од усвајања новог Закона ако су нови критеријуми и услови за редовног професора битно строжији од досадашњих. Ако нису, онда треба да ступи у дејство на дан доношења новог Закона.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГ ДОПУНЕ ЛИСТЕ ПРИХВАЋЕНИХ ЧАСОПИСА

Листа часописа *Journal Citation Report* [5] и ваша проширена листа [6] изостављају многе веома квалитетне часописе, квалитетније од неких који су на тим листама. Осим тога, те листе нису осавремењене. Ево примера изостављених часописа из области за које сам прегледао (даље наведене), који вам се истовремено предлажу за укључивање:

Аутоматско управљање ("Аутоматизација и контролни системи")

Погрешан назив

"Аутоматизација" означава начин, прилаз и вид остваривања, и врсту, аутоматског управљања.

"Контролни системи" је лош буквалан превод с Енглеског/енглеског језика "Control Systems" и исказује непознавање стручне и научне проблематике и Србског/српског језика, а означава врсту система.

У наслову су погрешно повезана два појма о различитим категоријама.

Наслов треба да буде или "Аутоматско управљање" или "Системи аутоматског управљања".

То је на овом Факултету разјашњено још пре 33 године.

Изостављени су следећи часописи који се предлажу да буду унети у листу

- *Автоматика и Телемеханика**
 - *Control Theory and Advanced Technology*
 - *Dynamical Systems: an International Journal*
 - *European Journal of Control*
 - *Facta Universitatis: Series "Mechanics, Automatic Control and Robotics"*
 - *International Journal of Modelling and Simulation*
 - *Journal européen des systèmes automatisés*
 - *Journal of Dynamical and Control Systems*
 - *Journal of Guidance, Control, and Dynamics: Publication of AIAA*
 - *Journal of Mathematical Systems, Estimation, and Control*
 - *Mathematics of Control, Signals, and Systems (MCSS)*
 - *Neural, Parallel and Scientific Computation*
 - *Nonlinear Dynamics and Systems Theory*
 - *Nonlinear Studies*
 - *Проблемы нелинейного анализа в инженерных системах - Problems of Nonlinear Analysis in Engineering Systems*. Објављује се на Руском/руском и на Енглеском/енглеском језику.
 - *Саопштења Машинског факултета у Београду - Transactions of the Faculty of Mechanical Engineering in Belgrade*
 - *SIAM Journal on Applied Dynamical Systems*
- * Увршћен је у списак [5] делимичан енглески превод (*Automation and Remote Control*) тог чувеног руског часописа: *Автоматика и Телемеханика*. Превод је делимичан јер се у издању на Енглеском/енглеском језику не објављују сви текстови који су одштампани у оригиналу у руском издању. На пример, рад аутора с дипломама овог Факултета објављен у руском оригиналу (бр. 12, децембар 1997, стр. 35 - 73) није објављен у енглеском преводу због дужине.

Електротехника и информатика

Изостављени су следећи часописи који се предлажу да буду унети у листу

- *ACM Transactions on Modeling and Computer Simulation*
- *ACM Transactions on Software Engineering and Methodology*
- *EURASIP Journal on Applied Signal Processing*
- *Journal of Parallel and Distributed Computing*
- *Revue internationale de CFAO et d'informatique graphique*
- *RSTI Ingénierie des systèmes d'information*
- *RSTI L'Objet: logiciel, bases de données, réseaux*
- *RSTI Revue d'intelligence artificielle*
- *RSTI Technique et science informatiques*
- *Саопштења Машинског факултета у Београду - Transactions of the Faculty of Mechanical Engineering in Belgrade*

Енергетика и машинство

Изостављени су следећи часописи који се предлажу да буду унети у листу

- *Journal of Biomechanical Engineering: ASME Transactions*
- *Journal of Fuel Cell Science and Technology: ASME Transactions*
- *Journal of Manufacturing Science and Engineering: ASME Transactions*
- *Journal of Vibration and Acoustics: ASME Transactions*
- *Саопштења Машинског факултета у Београду - Transactions of the Faculty of Mechanical Engineering in Belgrade*

Математика и системи

Изостављени су следећи часописи који се предлажу да буду унети у листу

- *Autonomous Agents and Multi-Agent Systems*
- *Journal of Computing and Information Science in Engineering*
- *Nonlinear Analysis: Real World Applications*
- *Publications de l'institut mathématique de l'Académie Serbe des Sciences et des Arts*
- *Саопштења Машинског факултета у Београду - Transactions of the Faculty of Mechanical Engineering in Belgrade*

Механика

Изостављени су следећи часописи који се предлажу да буду унети у листу

- *Facta Universitatis: Series "Mechanics, Automatic Control and Robotics"*
- *Примењена математика и механика* (наведен је само њен енглески превод, а не и руски оригинал)
- *Саопштења Машинског факултета у Београду - Transactions of the Faculty of Mechanical Engineering in Belgrade*

Роботика

Изостављени су следећи часописи који се предлажу да буду унети у листу

- *Facta Universitatis: Series "Mechanics, Automatic Control and Robotics"*
- *Journal of Intelligent and Robotic Systems*
- *Robotics and Computer-Integrated Manufacturing*
- *Саопштења Машинског факултета у Београду - Transactions of the Faculty of Mechanical Engineering in Belgrade*

Застарелост листе

У листи часописа *Journal Citation Report* је наведен следећи часопис који више не постоји, али треба да остане на листи:

- *Dynamics and Stability of Systems*.
Он је замењен новим, а који не постоји у листи и треба такође да буде уписан:
- *Dynamical Systems: an International Journal*.

2. ДОПУНА ЛИСТИ

Сви напред наведени часописи су ранга и квалитета који потпуно задовољавају да буду увршћени у листу.

У листе неизоставно, према Чл. 72 Закона [1] и Чл. 14.3. Статута [2], морају да буду увршћени водећи домаћи часописи. То сада није остварено за области за које сам прегледао (напред изложене)!

Осим тога, треба неизоставно да се уведу у листе часописи / зборници које објављују академије наука разних земаља, укључујући и САНУ. То сада није учињено!

3. ВРЕДНОВАЊЕ ДОМАЋИХ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ ЧАСОПИСА

Домаћи часописи су пре свега битни за наше стручњаке и научнике, било да су у земљи или у иностранству. Они истовремено представљају отворен приказ свету квалитета наших стручњака и научника, пре свега оних који раде и стварају у Србији, и приказ наших сопствених достигнућа.

Објављивање у њима значи да се прво нашим људима омогућава да сазнају стручне и научне новости. Значи да се остварује градња домаћих стручних и научних вредности. Тиме се ствара драгоцено домаће богатство.

Масовно давање предности објављивању у страним часописима значи ненадокнадиво поклањање најдрагоценијих интелектуалних, стручних и научних вредности, иностранству. Значи да страни стручњаци и научници долазе до сазнања о нашим домаћим резултатима (неколико година) пре наших. Тиме се постиже богаћење других држава на рачун сиромашења Србије.

Обезвређивање домаћих научних и стручних часописа делује потпуно дестимулативно и обесхрабрује за објављивање у њима и њихово праћење. То је невероватно брутално кршење Закона (Чл. 72) [1] и Статута (Чл. 14.3.) [2].

У тексту који следи биће показано да часописи на Западу дају предност политичким ставовима Влада својих земаља у односу на научне вредности радова поднетих им из Србије.

Објективно вредновање домаћих часописа је дужност свих универзитета и факултета у Србији, као што је у свакој другој земљи која се труди да буде слободна и независна.

4. ВРЕДНОВАЊЕ САОПШТЕЊА МАШИНСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Часопис *Саопштења Машинског Факултета у Београду* (СМФ Бгд) се не налази на усвојеним листама [5] и [6]. Зашто? Јесу ли доприноси изложени у радовима тако малих вредности? Или нису, већ је у питању обезвређивање?

Ако он не заслужује да буде на тим листама, онда, да ли то значи да ви не успевате да остварите доприносе од значаја те да не заслужујете звања која имате и да будете на Факултету? Знаш да није то случај и разлог. Ово моје сазнање је засновано, не само на познавању рада неких колега, већ и на чињеници да масовно објављујете радове у добрим часописима у иностранству.

Је ли ваш интерес да своје резултате прво поклоните иностранству пре него што наша стручна и научна јавност добију могућност да се с њима упознају? Или вам је, симболички речено, Хавијер Солана уништио поштовање самих себе те да морате да тражите потврде о својим вредностима и вредностима свог рада у иностранству? Мене то не би зачуло много зато што смо вековима били приморавани да поштујемо, ценимо и вреднујемо само вредности, интересе и достигнућа наших поробљивача и окупатора, али сам веровао да упркос свему што нам се дешава последњих петнаест година, овај Факултет не би томе подлегао, већ би давао позитиван пример чувања, неговања, ширења, уздизања, обогаћивања сопствених вредности.

Или ви вреднујете само оцене страних рецензента и редакција? Је ли немате најмање три рецензента на Факултету меродавна за сваки поднети рад? Вероватно да немате за сваки рад. Зар онда не изаберете меродавног рецензента или рецензенте најпре у Србији, потом у иностранству било међу нашим или страним меродавним људима? Њиховим укључивањем ви остварујете шире отварање часописа и стицање драгоцених сазнања.

Ако не обезбеђујете меродаван избор рецензента, онда се поставља питање с каквим оправдањем? Ако га обезбеђујете, онда се поставља питање зашто обезвређујете и радове, и рецензенте и часопис и Факултет неувршавањем часописа у листу? Било који од тих разлога је неприхватљив.

Веома је добро што се радови објављују на једном светском језику. То треба и да се настави. Међутим, зашто данас, када без посебних трошкова можете да изложите на Интернету и радове на Србском/српском језику, ви то не чините? То је једноставно неприхватљиво. Ви сте обавезни да објављујете пре свега на нашем језику ради наше стручне и научне јавности, ради наше индустрије, ради наших студената и истраживача. Ради наше опште културе. Ради угледа и Факултета и Универзитета и Србије. Пример томе треба да дају редовни професори.

Радови објављени у СМФ Бгд и изложени на Интернету треба да буду доступни за штампање само њиховим ауторима и претплатницима на часопис.

Прегледао сам ипростор Факултета: <http://www.mas.bg.ac.yu/index.htm>. Нисам нашао да се објављују одбрањене докторске дисертације. Факултет је био почео 1974. године да их објављује. Предлажем вам да обновите и ту делатност. Сваки докторант треба да буде обавезан да достави, с мишљењем комисије, своју дисертацију за објављивање. Док то не учини не може да му се изда диплома о докторату наука.

Било би добро да и руководиоца сваког завршеног и прихваћеног пројекта за индустрију напише кратак приказ за објављивање на ипростору <http://www.mas.bg.ac.yu/index.htm> овог Факултета.

5. ВРЕДНОВАЊЕ УМЕСТО НИПОДАШТАВАЊА СТРУЧНИХ КОМИСИЈА ФАКУЛТЕТА

Стручна комисија Факултета је, претпостављам (ако није, онда треба убудуће да буде), састављена од најмеродавнијих наставника по проблематици за коју је расписан конкурс. Ако се њена оцена вреднује мање него што вреднујете оцене рецензента и уредничких одбора часописа с листи [5] и [6], осим у случају да се пруже докази да је оцена Комисије суштински погрешна, онда се поставља